



Õiguskantsler

Egert Belitšev
Politsei- ja Piirivalveamet
ppa@politsei.ee

Teie 14.06.2023 nr 1.2-5/16-2

Meie 26.06.2023 nr 7-4/230926/2303437

Piiriveekogule mineku registreerimine

Lugupeetud peadirektor

Õiguskantsleri poole pöördus avaldaja, kelle väitel ei ole alates 2021. aasta 30. juulist võimalik piiriveekogule minekut enam registreerida lauatelefoniga helistades. Avaldaja sõnutsi saab seda registreerida üksnes mobiiltelefoni lühisõnumiga või iseteeninduse veebilehe kaudu.

Politsei- ja Piirivalveameti (PPA) selgituste põhjal saab järeldada, et piiriveekogule minekut saab siiski registreerida ka telefonitsi. Samas ei ole selleks vajalikke juhtnööre kerge leida. Telefoni teel registreerimise võimalus on vajalik, sest inimesed peavad saama oma kohustusi täita ka muul viisil kui ainult e-kanalite kaudu.

Palun PPA-l muuta automaatvastaja teavitusi nii, et inimesed saaksid infot ka telefoni teel registreerimise võimaluse kohta, ning avaldada samasuguse sisuga teave ka PPA veebilehel.

Registreerimise võimalused

1. Piiriveekogule minekust tuleb PPA-d ette teavitada ja minek registreerida ([riigipiiri seaduse](#) § 9⁶; [Vabariigi Valitsuse 17.09.1997 määrus nr 176 „Piirirežiimi eeskirja kinnitamine“](#); [siseministri 25.09.2018 määruse nr 22 „Politsei taktikalise juhtumise andmekogu põhimäärus“](#) § 6¹). Seejuures tuleb PPA-le esitada teataja ees- ja perekonnanimi; tema kontaktandmed; millal ta kavatseb veekogule minna ning selle tegevuse kirjeldus ja asjaolud.
2. Määruse [eelnou seletuskirja](#) kohaselt tuleb PPA-d teavitada 72 tundi enne tegevuse toimumist, sest sel juhul on PPA-l piisavalt aega kavandatavat tegevust arvesse võtta ja vajaduse korral oma töö ümber planeerida. Sel juhul on PPA-l piisavalt aega ka reageerida, kui veekogule minekust teatatakse nädalavahetusel. Oluline on esitada andmed, mille alusel saab PPA piisava ülevaate kavandatavast tegevusest. Nimi ja kontaktandmed on vajalikud selleks, et PPA saaks võtta inimesega ühendust, kui selleks vajadus tekib.
3. Ei riigipiiri seadus ega piirirežiimi määrus ei reguleeri seda, millisel viisil tuleb teade esitada. Niisiis peab riik tagama, et inimene saaks teate esitada viisil, mis võimaldab tal võimalikult lihtsalt oma kohustuse täita.
4. Politsei- ja Piirivalveameti [veebilehel](#) on öeldud, et veekogule mineku saab registreerida [veebilehel](#) või SMS-i teel.
5. PPA vastas õiguskantsleri nõuniku päringule nõnda:

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

„Hetkel on PPA-s kordonisse helistades kasutuses automaatvastaja süsteem, mis kõne eel pakub kolme keelevelikut. Pärast keelevelikut kostub automaatne teavitus ja tekib kaks valikut: „piiriveekogule registreerimiseks vajutage 1“ ja „sündmuse teate korral vajutage 2“.

Vajutades nr 1, kostub valitud keeles hetkel automaatne sõnum „Vabandame, telefoni teel registreerimist ei toimu, palun registreeruge veebilehel piiriveekogu.ee. Piiriveekogule registreerimiseks sõnumiga kasutage SMS-numbrit 57000001, selleks tehke omale eelnevalt konto veebilehel piiriveekogu.ee“. Kõne lõppeb.

Vajutades nr 2, suundub kõne kordonisse ja teenistuses olev ametnik vastab kõnele. Viimast kirjeldatud viisi kasutades oleme võimaldanud inimestel end samuti piiriveekogule registreerida, seda võimalust on ka korduvalt kasutatud (vt vastus nr 2, statistika). Lisaks on inimesel alati võimalus tulla kordonisse või teenistuskohhta kohapeale ja registreerida enda piiriveekogule minek seal.“

6. PPA selgituse kohaselt loodi automaatteavituse süsteem selleks, et teha inimestele piiriveekogule mineku registreerimine kiiremaks ja mugavamaks ning suunata inimesi kasutama selleks iseteeninduse keskkonda, kus ei pea ootama teenindamise järjekorras.

7. Kiiduväärt on see, et PPA on leidnud viisi, kuidas inimesed saavad oma kohustusi riigi ees täita võimalikult kiiresti ja mugavalt. Ühtlasi aitab see kokku hoida riigi ressursi telefonitsi registreerimise arvelt. PPA selgituste kohaselt kasutataksegi registreerimiseks kõige sagedamini iseteenindusplatvormi (91,8 protsenti ehk 74 869 korda), sellele järgnevad SMS-i teel teavitamine (6,82 protsenti ehk 4551 korda) ja kordonisse helistamine (1,37 protsenti ehk 1393 korda). Varem olid inimeste eelistused teistsugused. Näiteks 2019. aastal registreeriti kokku 115 550 piiriveekogule minekut, nendest 81,7 protsenti registreeriti telefoni teel, 17,1 protsendil juhtudest kasutati registreerimiseks iseteenindusplatvormi ja 1,2 protsendil juhtudest SMS-i.

8. Niisiis on selgunud, et piiriveekogule minekut saab registreerida ka telefoni teel. See on kooskõlas hea haldusega tavaga. Koos e-riigi arenguga tuleb tagada, et inimestel säiliks mõistlikus ulatuses ka muud võimalused oma kohustusi täita (vt ka õiguskantsleri [24.09.2021 kiri „Igäühe õigused ja valikud e-riigis“](#)).

9. Telefonitsi registreerimise võimalust ei ole aga võimalik järeltada ei automaatvastuse valikute ega ka PPA veebilehel avaldatud info põhjal. Pigem saab automaatvastaja teavitusest järeltada, et telefoni teel registreerimist ei toimu üldse. Seega tuleks PPA-l automaatvastaja teavitusi muuta nii, et nendest oleks aru saada, et piiriveekogule minekut on võimalik registreerida ka telefoniga helistades.

Palun andke hiljemalt 20. augustiks 2023 teada, kuidas kavatsete soovitusi täita.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Karolin Soo 693 8410
Karolin.Soo@oiguskantsler.ee